

БАТЛАВ:

ТӨВ АЙМГИЙН
БАЯН ӨНЖҮҮЛ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА

Б. АРИУНБОЛД

БАТЛАВ:

"НОМАД АҮТ ДООР ТРАВЕЛ" ХХК
ЕРӨНХИЙ ЗАХИРГАЛ

М. Төгсжаргал

М. ТӨГСЖАРГАЛ

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН ӨНЖҮҮЛ СУМЫН "ХОЙД ӨНЖҮҮЛ" АГНУУРЫН
БҮС НУТГИЙН ХАМГААЛАЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ ХАРИУЦАХ ГЭРЭЭ

№ 1/9

Нэг. Ерөнхий үндэслэл

Энэхүү гэрээ нь агнуурын бүс нутгийн экосистемийг хамгаалах, тогтвортой хөгжлийн менежментийг хэрэгжүүлэх, ан амьтны санг хариуцан хамгаалах, түүнийг зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн Төрийн захиргааны төв байгууллагын бодлогыг, нутгийн иргэд, нөхөрлөл, байгаль хамгаалах төрийн бус олон нийтийн байгууллагууд зэрэг оролцогч талуудын үйл ажиллагааны харилцааг уялдуулан зохицуулахад чиглэгдэнэ.

Хоёр. Гэрээний зорилго

Тухайн бүс нутгийн ан амьтдыг оновчтой хамгаалалтанд авч, тогтвортой өсөлтийг хангах, зохистой ашиглалтын горимыг тогтоох, нарийвчилсан агнуур зохион байгуулалт хийх, агнуурын бүс нутгийн хилийн цэсийг 1 : 500 000 масштабтай газрын зураглал дээр тусгах, ан амьтны тоо толгой, сүргийн бүтцийг нарийвчлан тогтоох, мал, амьтны бэлчээрийн давхацлыг тодорхойлж түүнийг бууруулах арга замыг хайх, гадаад орчин, махчин амьтны нөлөөлөлд өртөх эрсдлийг багасгах зорилгоор биотехникийн арга хэмжээг цаашид авч хэрэгжүүлэх урт хугацааны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулан мөрдөж ажиллахад гэрээний гол зорилго оршино.

Гурав. Агнуурын бүс нутаг

Монгол Улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 311 дүгээр зүйл, : Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2013 оны 07 дугаар сарын 02-ны өдрийн 42 тоот тогтоолыг үндэслэн "Номад Аут Доор Травел" ХХК-д нь тус сумын "Хойд Өнжүүл" агнуурын бүс нутгийг (Сөдөтийн ам, Зоргол Хайрхан, Морин Цохно, Харийн Нуур, Халзан Хангай, Хойд Өнжүүл, Ханан уул гэсэн 1117.4 км² газар нутгийг хамарна. Хавсралтаар хилийн цэсийг болон байршлын зургийг үзүүлэв) менежментийг хариуцан 2013 оны 08 дугаар сарын 04-ны өдрөөс 2023 оны 08 дугаар сарын 04-ны өдрийг хүртэл арван жил хариуцан хамгаалах.

2.4 Сумын нутаг дэвсгэр дэх ангийн нөөц бүхий нутаг дэвсгэрт нутгийн иргэдийн оролцоотой байгаль хамгаалах нөхөрлөл байгуулах ажлыг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангаж ажиллах

2.5 Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 18.1-д заасны дагуу тусгай зориулалтаар агнаж, барьсан ан амьтны төлбөрийн орлогын 50-иас доошгүй хувийг зөвхөн тухайн агнуурын бүс нутгийн ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд зарцуулах

2.6 Агнуурын бүс нутгийн менежментийг хариуцагчийн ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавьж ажиллахын зэрэгцээ төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг сумын ИТХ-аар хэлэлцүүлж тодорхой удирдамж, чиглэлээр хангаж ажиллах

Гурав. “Хойд Өнжүүлийн” агнуурын бүс нутгийн менежментийг хариуцагч “Номад Аут Доор Травел” ХХК- ийн үүрэг.

3.1 “Хойд Өнжүүлийн” агнуурын бүс нутагт жил бүр мэргэжлийн байгууллагаар нарийвчилсан агнуур зохион байгуулалтыг хийлгэсний үндсэн дээр тухайн агнуурын бүс нутагт ан амьтны менежментийн төлөвлөгөөг мэргэжлийн байгууллагатай хамтран боловсруулж, тухайн жилд ахуйн болон тусгай зориулалтаар барих, агнуулах амьтны тоо толгойг тогтоож сумын ИТХ-ын Тэргүүлэгчдээр хэлэлцүүлнэ.

3.2 Монгол Улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Ойн тухай, Амьтны тухай, Газрын тухай, Усны тухай, Байгалийн ургамлын тухай болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн заалтыг өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллана.

3.3 “Хойд Өнжүүлийн” агнуурын бүс нутагт ургамал, мод бут тарьж ургуулсан, амьтан өсгөж үржүүлсэн болон хурын усыг хуримтлуулах замаар усан сан, цөөрөм байгуулсан тохиолдолд дундын өмчлөлд хамаарна.

3.4 Байгалийн нөөц, түүний өөрчлөлтийн тухай мэдээллийг сумын Засаг дарга, бусад байгууллага, албан тушаалтанд тогтоосон хугацаанд нь үнэн зөвөөр гарган өгч байна.

3.5 Байгалийн баялгыг түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчнөөс сэргийлэх, тэдгээртэй тэмцэх, хор уршгийг арилгах арга хэмжээг холбогдох мэргэжлийн байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.

3.6 Ургамал, амьтан бусад баялгыг хамгаалах, байгаль орчны төлөв байдлыг алдагдуулахгүй байх.

3.7 Агнуурын бүс нутгийн менежментийг хариуцагч нь “Ховор амьтан агнах, барих тусгай зөвшөөрөл олгох журам”-ын 4.6, 4.7-д заасан ховор амьтан агнах, барих гэрээний биелэлтийн тайланг аймагийн байгаль орчны асуудал хариуцсан байгууллагад жил бүрийн 11 дүгээр сарын 15-наас өмнө хүргүүлнэ.

3.8 Агнуурын бүс нутгийн менежментийг хариуцагч нь байгалийн баялгыг хууль бус үйлдэл, гадны нөлөөнөөс хамгаалах, үүний тулд эргүүл гаргах, хяналт шалгалт зохион байгуулах, учирсан хохирлыг буруутай этгээдээр төлүүлэх асуудлыг холбогдох байгууллагад тавьж шийдвэрлүүлэх.

3.9 Агнуурын бүс нутагт зөвшөөрөлгүй ан амьтан агнасан, барьсан, өвс ургамлыг нь түүсэн хууль бус үйлдлийг таслан зогсоох, буруутай этгээдийг олж илрүүлэхэд байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагчид туслах.

3.10. Байгалийн тодорхой төрлийн баялгийг зохих хууль тогтоомж, ИТХ болон сумын Засаг даргаас зөвшөөрсөн хэмжээгээр байгаль орчинд халгүй аргаар ашиглах.

3.11 Гэрийн мал, зэрлэг амьтны бэлчээрийн давхцалыг бууруулах зорилгоор бэлчээрийг сэлгэх малчдын нүүдэл шилжилтийн талаар малчидтай харилцан тохиролцоно.

Тав. Мэргэжлийн байгууллагын хүлээх үүрэг хариуцлага

5.1 “Хойд Өнжүүлийн” агнуурын бүс нутагт нарийвчилсан агнуур зохион байгуулалтыг “Номад Аут Доор Травел” ХХК, орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагуудтай хамтран жил бүр зохион байгуулна.

5.2 Оролцогч талуудтай хамтран агнуур зохион байгуулалтын менежментийн төлөвлөгөөг жил тутам хийж, ахуйн /үнэг хярс г.м / болон тусгай зориулалтаар агнах, барих амьтны төрөл, тоо толгой, байршилыг тогтооно.

5.3 “Хойд Өнжүүлийн” агнуурын бүс нутагт тус агнуурын бүс нутгийн менежментийг хариуцагч хуулийн этгээд, сумын БО Улсын байцаагчтай хамтран жил бүр мониторинг судалгаа хийж, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулна. Хэрэгжүүлэх менежментийн төлөвлөгөөг оролцогч талуудын саналыг үндэслэн боловсруулж, сумын ИТХ-ын Тэргүүлэгчдээр хэлэлцүүлэх.

5.4 Ан агнуурын бүс нутгийн менежментийг хариуцагч хуулийн этгээд, иргэн, нөхөрлөлийн гишүүдэд БОНХЯ-наас батлан гаргасан журам, тогтоол шийдвэр болон бусад холбогдох хууль эрх зүйн талаархи мэдээллээр хангаж, биотехникийн болон ан амьтны тооллого хийх талаар уулзалт, сургалт, семинарыг тухай бүрт тогтмол зохион байгуулна.

Зургаа. Санхүүжилт

6.1 Биотехникийн арга хэмжээний зардлыг оролцогч талууд харилцан тохиролцож санхүүжүүлнэ.

6.2 Агнуурын бүс нутгийн менежментийг хариуцагч нь “Амьтны тухай” хуулийн 23.4.2 заасны дагуу гэрээгээр эзэмшиж, ашиглаж байгаа агнуурын бүс

нутагтаа хийлгэх нарийвчилсан агнуур зохион байгуулалтын ажлын зардлыг өөрийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэнэ.

Долоо. Маргааныг шийдэх, хариуцлагын тогтолцоо

7.1 Гэрээ байгуулсан талуудын хооронд маргаан үүсвэл аль болохоор харилцан тохиролцохыг эрмэлзэн ажиллах бөгөөд талууд харилцан тохиролцоонд хүрээгүй тохиолдолд аль нэг тал шүүхийн байгууллагад хандаж болно.

7.2 Гэрээнд заасан үүргээ зөрчиж, байгаль орчинд хохирол учруулсныг холбогдох байгууллагаас тогтоосон тохиолдолд Засаг дарга гарсан хохирлыг оролцогч талуудын хөрөнгөөр бүрэн арилгуулах, хамтын ажиллагааны гэрээг хүчингүй болгох хүртэл арга хэмжээг хууль тогтоомжийн дагуу авна.

Энэхүү гэрээг оролцогч талууд 2013 оны 02-р сарын 04-ны өдөр гарын үсэг зурж баталгаажуулж, 4 хувь үйлдэв.

Гэрээнд өөрчлөлт болон бусад хүчин зүйлийн шаардлагаар гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд 2023 оны 01-р дугаар сарын 03-н хүртэл хүчинтэй.

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН ӨНЖҮҮЛ СУМЫН ИТХ ДАРГА

..... /Х.НАРАНЦОГТ/

ТӨВ АЙМГИЙН БАЙГАЛ ОРЧИН ГАЗРЫН ДАРГА

..... /ДАШДЭМБРЭЛ/

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН ӨНЖҮҮЛ СУМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ

ХЯНАЛТЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧ

..... /Т.НАМЖИЛМАА/

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН ӨНЖҮҮЛ СУМЫН "ХОЙД ӨНЖҮҮЛИЙН"ЗГБХ
НӨХӨРЛӨЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭГЧ

..... /Б.ЭНХТӨР/

Энэхүү гэрээг нэг талаас:

- ШУА-ийн Биологийн Хүрээлэн
  - Төв аймгийн Баян - Өнжүүл сумын Засаг Даргын Тамгын Газар, ИТХ
  - Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын “Хойд Өнжүүлийн” ЗГБХ нөхөрлөл
  - Төв аймгийн Байгал Орчны Газар
  - “Номад Аут ДоорТравел” ХХК
- харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав

Дөрөв. Талуудын хүлээх үүрэг хариуцлага.

Нэг. Төв Аймгийн Байгал Орчны Газар хүлээх үүрэг хариуцлага

- 1.1 Гэрээний хэрэгжилтэнд хяналт тавьж, удирдлага, зохион байгуулалтын туслалцаа үзүүлнэ
- 1.2 Гэрээнд хамрагдсан сумын агнуурын бүс нутагт үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа байгаль хамгаалах нөхөрлөлийн гишүүдэд байгаль хамгаалагчийн эрх, үнэмлэх олгуулах ажлыг холбогдох байгууллагуудад тавьж шийдвэрлүүлнэ.
- 1.3 Аймгийн БОГ нь “Ховор амьтан агнах, барих тусгай зөвшөөрөл олгох журам”-ын 4.1-д заасан хүсэлт, аймгийн ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөнд үндэслэн дараа онд тусгай зөвшөөрлөөр агнах амьтны тоо хэмжээний саналыг аймгийн хэмжээнд нэгтгэн төрийн захиргааны төв байгууллагад жил бүрийн 8 дугаар сарын 20-ны дотор хүргүүлнэ.
- 1.4 Баян Өнжүүл сумын агнуурын бүс нутгийн менежментийг хариуцагч “Номад Аут Доор Травел” ХХК нь хувиарлагдсан ахуйн /үнэг, хярс г.м/ болон тусгай зөвшөөрлөөр агнуулах, барих амьтдын төрөл, тоо толгойд хяналт тавьж ажиллана.

Хоёр. Сумын ИТХ, Засаг даргын Тамгын газрын хүлээх үүрэг хариуцлага.

- 2.1 Сумын ИТХ нь агнуурын амьтны тархац нутагт ан амьтныг агнах, барих агнуурын бүс нутгийг “Амьтны тухай” хуулийн 4.1.22, 5.3.2-т заасан ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг үндэслэн тогтоон
- 2.2 Сумын ИТХ-ын Тэргүүлэгчид нь тухайн ануурын бүс нутагт мэргэжлийн байгууллагатай хамтран хийж гүйцэтгэсэн ан амьтны менежментийн төлөвлөгөөг үндэслэн тухайн жилд ахуйн болон тусгай зориулалтаар барих, агнуулах амьтны тоо толгойг тогтоож, хэлэлцүүлэг хийнэ
- 2.3 Сумын ИТХ нь амьтны нөөцийг хамгаалах, өсгөн үржүүлэх арга хэмжээний зардлыг тухайн жилийн төсвийн төсөлд тусгах